

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 6. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornberga itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.).

CELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbo brez dopolnilne naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno vpisane pisma se ne sprejemajo in rečeplati se ne vračajo. Naročnina, oglašje in reklamacije se pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik časopisa lista „Edinost“ — Natana Tiskarna „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Pošilje-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 2. Zbornica je nadaljevala razpravo proračuna ministerstva za poljedelstvo.

Žrebanje.

DUNAJ 1. (1860. državne srečke). Na današnjem žrebanju 5%. 1860. državnih srečk je glavni dobiček K 600.000 zadela ser. 3322 št. 9, drugi dobiček K 100.000 ser. 11.564 št. 14, tretji dobiček K 50.000 serija 709 št. 13.

DUNAJ 1. (Srečke ital. rdečega križa). Na današnjem žrebanju v Rimu je glavni dobiček 30.000 lir zadela serija 9233 št. 5, po 2000 lir serija 2097 št. 42 in ser. 118 št. 31.

Iz Meksike.

PARIZ 2. „New-York Herald“ poroča iz Meksike, da so ustaši predvčeraj blizu Cuernavace napadli železniški vlak in ubili štiri potnike.

Ruska duma.

PETROGRAD 2. (Petr. brz. agentura). Državna дума se je zopet sestala in je pričela razpravljati zakonski načrt o zavarovanju delavcev proti nezgodam. Pričakovati je velikih debat.

Španski kralj bolan.

PARIZ 2. „L'Intransigeant“ piše, da je zvedel iz absolutno zanesljivega vira, da je kralj Alfonz težko bolan. Zdravniki, ki se vsak dan posvetujejo, so ugotovili težko tuberkulozo, ki zahteva nujnih odredb. Zdravniki so baje svetovali kralju, da se poda na lečenje v Švico.

Členi bosanskih trgovinskih zbornic na Dunaju.

DUNAJ 2. Danes je iz Budimpešte dospelo okoli 60 členov bosanskih trgovinskih zbornic. Na kolodvoru jih je vsprejel župan, oba podžupana, predsednik in podpredsednik dunajske trgovinske zbornice, več članov iste, mnogo občinskih svetovalcev in bosanski dijaki.

Predsednik Schöller je imel nagovor, v katerem je prisrčno pozdravil došle goste. Istotako je došlece pozdravil dunajski župan. Zahvalil se je za pozdrave predsednik sarajevske trgovinske zbornice. Nato so se gostje podali v hotel.

Popoldne so bosanski gostje prišli v trgovinsko zbornico, kjer jih je vsprejel predsednik Schöller, člani zbornice in uradništvo. Odvrnil je predsednik bosanske zbornice Branković.

Naši nedeljski shodi.

Shod

na Konkoneu, ki se je vršil v gostilni gosp. Stefana Ferluge je bil jako dobro obiskan. Zborovanje je otvoril gosp. dr. Just Pertot, ki je pojasnil, da se je moralo tudi na tej skoki in skozi zavedni točki okolice sklicati shod, da pravočasno opozorimo volilce na važnost reklamacijskega postopanja z ozirom na običajne izpustitve, pogreške in izbrise imen naših opravičenih volilcev iz volilnih izkazov. Nadalje je razkladal govornik posamezne določbe volilnega zakona, ki prihajajo za okolico v poštev pri reklamaciji, agitaciji in na volilnem činu samem. Pozival je vse zborovalce, da se vsi

složno pridružijo častnemu vspehu prihodnjega 13. junija, to je druge obletnice po radostni zmagi na deželnozborski volitvi v okolici.

Nato je v vznesenih besedah vspodbujal g. Jos. Jedlowski na vstrajno delo mej delavci-rojaki v mestu samem, kjer tolikokrat gospodarska odvisnost provzroča in zakrivlja politično odvisnost od narodnih nasprotnikov. Zavedna okolica mora mestnim Slovanom pomagati in pokazati, da ob Adriji je tudi Slovan doma in da ga ni smeti več zaničevati, niti zapostavljati na lastni zemlji. Mnogo se je zboljšalo, ali še treba vspodbuje in odločne volje, da v doglednem času dosežemo idejal popolne enakopravnosti slovenskega življa na vseh poljih.

Gospod deželni poslanec Št. Ferluga je na to v daljšem lepem govoru izražal svojo radost, da se v okolici vedno manjša število onih odpadnikov, ki liki Efijski v starogrški zgodovini izdajajo in prodajajo svojo lastno kri in svoje brate. Izobrazba in gospodarska učvrstitev našega ljudstva odpirata oči tudi onim zaniknim in nevednim, tako, da zavednost in značajnost postajata očitnejša povsodi. To se posebno kaže na volitvah, kjer naši dosedanjí vspehi dokazujejo, kako narod misli in kako se ne daja več slepo mamiti. Na zaključku je bila sprejeta z radostjo in soglasnim odobravanjem kandidatura g. dra Rybára in zbrani so se skupno z izvrstnim pevskim zborom „Višava“ napotili skupno na shod v Bane.

Volilni shod v Kolonji

se je vršil predpoludne v Novem Konsumnem društvu. Imenoma političnega društva „Edinost“ je pozdravil navzoče dr. Just Pertot, izrazivši posebno zadovoljstvo na tem, da je po želji volilcev tega okraja sklican ta sestanek pod tem novim in gostoljubnem krovom — na meji mej mestom in okolico. Opozoril je pred vsem na pomen in važnost bližnjih volitev z ozirom na izkrivljeno zadnje ljudsko štetje in kazal posebej na potrebo, da se narod marljivo poučuje v volilnih stvareh, kajti, kakor kaže na primer volilni strogas Nemcev, ki povdarja, da velja v Trstu volilna dolžnost, niti politiki niso še dovolj poučeni o vsem. Ali državljanska pravica do svobodne volitve postaja nam Slovincem iz političnih in gospodarskih ozirov na tržaškem ozemlju v pravo narodno dolžnost. Ali to pravico si moramo potom reklamacijskega postopanja posebej ohraniti in priporiti.

Na to je g. dr. J. Mandić v daljšem govoru pojasnjeval vse podrobnosti volilnega zakona glede reklamiranja in je v poljudni obliki in s pomočjo izglede in primerov razpravljal o važnih možnih slučajih, ki omejujejo in izključujejo volilno pravico. Kakor ni zemljiška posest neizpodbito zajamčena, dokler ni izvršen nje vpis v zemljiško knjigo, ravno tako ostaja volilna pravica zajamčena le onemu, ki je pravilno vpisan v volilni imenik in ki je znal z dokazili takoj zavrniti morebiten predlog za izbris iz volilnega imenika, naperjen od nasprotni strani.

S toplim pozivom, da store vsi svojo narodno dolžnost, — kar je bilo z navdušenjem vsprejeto od strani vseh navzočih — je bil zaključen ta shod po dveurni diskusiji, v katero so ponovno posegali vmes tudi posamezni domačini in gg. Jos. Muha in Vetrih.

„Oh, moja deca in sirota jaz!“ je tožila na svoji postelji. Ali je to kazen božja... za Jeleno in za vse, kar sem hudega storila? ...

Ko je Gita vstala iz postelje je bila zelo slaba. Zahtevala je, da jej obed prenesejo v njeno sobo, a tega ni dovolil Zana.

Po obedu je prvi spregovoril Zana.

„Cuj me, žena! Midva sva na posestvu tvojega prvega moža. Vse je last njegovih in tvojih otrok, a najino samo to, kar si pridobiva. Zato je treba delati, pošteno delati. Jaz delam in se trudim od zore do mraka, in še ne zadostuje. Moraš tudi ti delati. Dosedaj nisi delala nič, a tako ne sme dalje. S takim tvojim gospodinjstvom ne prideva dalje... Pravim ti sedaj, da se tudi živo lotiš dela... Lenuha ne bom trpel... In mislim, da me boš ubogala, ker jaz se ne šalim z nobenim.“

To je bilo drugo razočaranje za Gito. Sedaj mora še delati in se mučiti zanj. Ali ga je zato napravila za plemiča, da bo sedaj njegova dekla?

Kaj jej je preostajalo?... Morala se je pokoriti brezobzirnemu človeku, ki je dobil vso oblast nad njo.

Gita je res pričela delati, kakor je želel njen mož. Vstajala je zgodaj, takrat ko on,

Domače vesti.

Promocija. Na c. in kr. živinozdravniški vis. šoli na Dunaju je bil dne 28. aprila promoviran živinozdravnik g. Andrej Poberaj, doma iz Solkana pri Gorici.

Za narodno obrambo! Pišejo nam: Rojaki! Slovenci-Slovani! Dogodilo se je nekaj groznega, nekaj neverjetnega! Trst je kar čez noč obseden in — zaseden po sovražnikih! Pred nedolgo časa je bil sovražnik le na hribih, daleč od našega mesta in meščani so živeli tu brezskrbno, ker so bili gotovi, da sovrag ostane v primerni oddaljenosti. Kar čez noč pa je — strah in groza — predrl trdnjave na hribih in danes obdaja že vsa predmestja — da, celo v mestu samem že grozi! Vse, vse je prenapolnjeno žnjim in bati se je najhujšega! Nam je sicer žal, da vas moramo strašiti zdaj v lepem maju, ko ste vsi zaljubljeni v našo lepo južno naravo, ali stvar je velična!

Kar smo napisali tu gori, ni nikaka aprilova raca, da-si je bila rojena v aprilu! Dne 29. minulega meseca je tržaški „Piccolo“ prinesel skoraj kolono dolg članek, v katerem piše zgorajšnje grozne note na naslov Cittadinov. Mraz nas je pretresel, ko smo prečitali to najnovejšo novost, v kateri je Mayerjevo glasilo napisalo med drugimi tudi ta le odstavek:

„L'immigrazione slovena non si addensa soltanto a S. Giacomo: tutti i quartieri eccentrici e tutto il suburbio ne son pregni“. (Slovensko priseljevanje se ne zgoščuje le pri sv. Jakobu: vsa bivališča v predmestjih in v spodnji okolici so jih že natlačeni!)

Daleč smo prišli! Iz onih štirih advokatov, calati dalle montagne, je kar čez noč navstala nevarnost za mesto in predmestja! In to niso Potemkinove vasi! „Piccolo“ je vendar enkrat povedal resnico in ker je, ko to pišemo, vreme zelo razburkano, se bojimo, da bo kmalo konec sveta! Pa naj pride, kar že mora priti! Mi se bližamo volitvam in naše vrste se morajo še bolj utesniti, tudi če bi imela „Piccola“ in njegove Potemkine odnesti burja!

Da vas obvestimo kaj je še v nevarnosti — kakor poroča „Piccolo“: „Zraven mesta in predmestij so še Barkovlje, Škorčija, Kolonja, Rocol, obe Magdalen, Vrdela, Rojan, Greta, Škedenj, zgornja Čarbola, Sv. Vid in Sv. Ana!“ Kakor vidite, je to — malenkost! Lahki hočejo napeti vse sile, da poitaljančijo vso to bagatelo — ako se jim ne dogodi, kakor onemu volku, ki je hotel popiti vso vodo iz vodnjaka, a je revček prej počil!

Sinočni shod v Ivaniševičevi gostilni na trgu Giuseppina za volilce IV. volilnega okraja je izpal nad vsako pričakovanje krasno. Predsedoval je g. Kovač, govorili so g. Šorn, ki je pojasnjeval reklamacijsko postopanje, kandidat g. Škrjanc, g. Jaklič, g. Križmanič in g. Munihi ki so vsi povdarjali, da moramo gledati, da bomo dne 13. junija t. l. častno nastopili.

Večni komedijanti. Naši ljubi sosede in njih zarod postajajo dan za dnevom bolj smešni, čim resnejše hočejo nastopati. Tako so igrali jako klavirno ulogo včeraj o priliki praznovanja 1. majnika. Kakih 15—20 golobradih, blelih mladicev pristnih Dantejevih potomcev, je marširalo prepevaje izzivalne pesmi po Acquedottu ob kakih pol 1. uri pop. ter junaško zapelo pred slovensko

delala neprenehoma do mraka. Potrpežljivo je delala in prenašala svojo grenko usodo, prepričana čim dalje bolj, da je to kazen božja za njene grehe.

Kolikokrat se je spomnila svojih otrok! Z Jeleno se je že davno sprijateljila in vroče je želela, da bi jo videla, še več, želela je, da se preseli k njej ter se reši sedanje sužnosti. Ali do tega ni smelo priti, to je uvidela sama.

Ali da bi bila vsaj Magdalena pri njej. Da bi bila doma; mnogo lažje bi prenašala težko breme, a je zopet pomislila, kaj bi rekla Magdalena, ki je že medtem postala cela deklica, ko bi videla njeno žalostno življenje? Kako bi jej prijalo življenje na materinem domu?

„Da, vse to je kazen božja!“ je govorila nesrečnica in prenašala potrpežljivo težko delo, ki jej je jemalo telesne moči. Pošušila se je in postarala, da jo je bilo žalostno pogledati.

Največ jo je peklo to, da ni njen mož z nobeno besedo priznal njene požrtvovalnosti, ali s čim pokazal, da jo varuje. Večkrat je komaj stala na nogah, komaj gibala z rokami, a vendar delala, samo da se ne bi kregal nad njo surovi njen mož.

Zani je vendar ugajalo, da se je žena tako spremenila. Pila je vedno le vodo.

šolsko hišo v tej ulici... a Trieste no se parla ke talian. Žalostno je za vas, dragi sosede, ako morate vedno ljudem šele pripovedovati, da se v Trstu govori le laško in da je Trst laško mesto. To dokazuje najbolj, da ste vi tudi prepričani ravno o nasprotnem, namreč o tem, kar mi vemo, a ne kričimo: da v Trstu namreč se govori tudi slovensko. In to vas peče, odtod vaš strah.

Ciril-Metodov obrambeni sklad. — Prejeli smo: Prispevki za ta sklad kapljajo prepočasno. Vse letošnje leto se ni nabralo niti 50 kamenov. Potemtakem bomo čakali še par let, dokler dosežemo število 1000. Sicer ni nič čudnega, če ostanemo v tem oziru za Nemci, Čehi ali Poljaki. To je pa vendar naša dolžnost, da storimo, kar je v naših močeh. Posameznih mecenov menda ne bo dosti več.

Zato naj se bolj zavzamejo društva in korporacije za to stvar. Med 40 do 50 člani nabrati recimo, v pol letu 200 K ni tako reč. Razum tega pa bi morda lahko tudi društva sama pridodala kako svotico. Želeti bi bilo, da bi društveni odbori to upoštevali in pri količjak zanimanju dosežemo lahko še to leto vseh 1000 kamenov, torej vso zgradbo.

Divaška vilenica bo — kakor že javljeno — v nedeljo dne 7. majnika popoldne sijajno razsvetljena. Pričakovati je, da ljubitelji krasne narave in podzemeljskih čudes porabijo to redko priliko ter da pohite bodočo nedeljo v Divačo in si ogledajo to našo podzemeljsko krasoto. Pota v jami so lepa in z lahkoto dostopna vsakomur. — Vstopnina po znižani ceni je 1 krona za osebo.

Slovinci! Pohitite v nedeljo v obilem številu v divaško vilenico in dokažite s tem, da znate ceniti krasote, ki jih krije v sebi slovenska naša zemlja!

Občni zbor „Delavskega podpornega društva“ se je vršil v nedeljo dne 23. aprila 1911 ob 10 uri predpol., in je bil precej dobro obiskan.

Radi odsotnosti gosp. predsednika prof. Matka Mandića je predsedoval podpredsednik dr. Fran Brnčič, ki je prisrčno pozdravil zbrane člene. Opozoril je, da udeležba sicer ni tako ogromna, kakor je bila navada prejšnja leta, ali tega ni pripisovati morda nezanimanju za društvo, marveč je smatrati kakor znak popolnega zupanja udov v dosedanje vodstvo društva. Govornik je naglašal da je društvo v minulemu letu vsestransko lepo napredovalo ter je izrazil željo, da bi tudi v prihodnje ostalo tako.

Tajnik Ant. Legiša je poročal o društvenem delovanju, ki je bilo v minulemu letu ob danih razmerah jako povoljno. Odstopajoči odbor je imel 42 rednih sej, v katerih so se reševale društvene in stvari posameznih udov v korist društva in zadovoljnost članov.

Novih članov je bilo vsprejetih 372 moških in 97 ženskih, skupaj 469; brisanih je bilo oziroma izstopilo je 416 moških in 115 ženskih, skupaj 531. Koncem leta je šlo društvo 2 častna člana, 10 ustanovnikov, 15 podpornikov, 1083 rednih moških ter 207 rednih ženskih, skupaj torej 1317 udov. Umrlo je 16 udov in sicer 12 moških in 4 ženske. Bolnikov je bilo 502, kateri so se zdravili deloma v društveni ambulanci, deloma v mestni bolnišnici.

Obiskavala ni nobenega; opravičevala se je, da nima časa. Tudi on je bil vedno doma. Da bi šla v Zagreb in tamkaj živela par dni, za to se ni niti drznila prositi. Postala je prava sužinja v lastni hiši. Ves ta čas je Zana pridno delala. Njegovo gospodarstvo je bilo v največjem redu in prinašalo je mnogo. Kar je le mogel, je spravil v denar. Ze preje je trgoval z žitom, vinom, živino in konji in hodil je po sejnih po Hrvaškem in Ogrskem ter si zaslužil mnogo denarja. V enem in pol letu, kar je bil gospodar v Konščini, je prihranil več tisoč forintov, kakor se je obče sodilo. Gita ni upala vprašati za dohodke, tisto za Magdalena je plačeval, kar je bil edini izdelek. Dve leti ni kupil Giti ne robca ne nobenega kosa za obleko. Silno jo je to bolelo.

Pohlepen je bil Zana po denarju tako, da je začel ljudem posojevati. V kratkem času je bila vsa okolica njemu dolžna. Dajal je samo kmetom na visoke obresti.

In v resnici je Zana v kratkem času obogatel. Nekateri so pripovedovali, da ima do dvajset tisoč forintov uloženi pri zagrebškem kaptolu. To hitro obogatenje je bilo vzrokom, da je gospodaril Zano po svoje nad Gito in njenem posestvu.

(Pride še.)

PODLISTEK:

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

Isti hip je začutila močan udarec na obraz, kateremu je hitro sledil še drugi. Surovina se ni mogel vzdržati, da bi je ne pretepaval.

Giti je udrila kri iz nosa. Sirota se je silno prestrašila, ko je zagledala kri.

„Na pomoč, na pomoč!“ je klicala z živinskim glasom, na kar jo je popal Zana z obema rokama ter jo odnesel v njeno sobo, pak zaklenil vrata s kletvijo na jeziku.

Od znotraj je bilo čuti dolgo, obupno Gitino jokanje, dočim je sedel Zana za mizo ter mirno kadil.

Drugi dan in še naslednji je ležala Gita v postelji. Bila je bolna od težke razburjenosti... Še pomisliti ni mogla, da bi se moglo njej, potomkinji tako ugledne rodovine, kaj takega dogoditi. Žalostno! Sedaj je jasno videla svojo grozno usodo... Ta surovina je zmogel vsega. Vsemu svetu se je zamerila in nikjer ni mogla iskati utehe.

Blagajnikovo poročilo je prečital Ant Zorko. Iz tega poročila je razvidno, da je imelo društvo:

skupnih dohodkov . . . K 41.438:30
in skupnih izdatkov . . . „ 40.362:55
skupnega denarnega pro-
meta torej . . . K 81.800:85
Bolniški in upravni za-
klad sta se pomnožila za . . . 1.503:67
skupno premoženje znaša . . . 85.723:24

Pregledovalci računov so izjavili po lg. Živicu, da so našli račune v redu.

Pri točki „eventualnostih“ se je priglasilo več zborovalcev, ki so stali različne predloge in vprašanja, na katera je vodstvo dajalo deloma takoj pojasnila, deloma se je prepustilo novemu odboru o pretresovanju.

Novi odbor se je konstituiral sledeče: predsednik: prof. Matko Mandić; podpredsednika: dr. Fr. Brnčič in Ant. Zorko; tajnika: Ant. Legiša in lg. Živic; odborniki in namestniki: Andrejčić Fran, Cink Josip, Hvastja Ivan, Jaklič Ivan, Lestan Fran, Perhac Jakob, Primožič Fran, Železnik Srečko, Baša Josip, Klun Ivan, Kervin Josip, Trampuš Alojzij, Nerbe Ivan; pregledovalci računov: Besednjak Ivan, Mavrin Miha, Trtnik Anton; razsodišče: Hervatin Miha in Prelc Stefan.

Ruski koncert Margarete Slavjanske-Agrenjev v Trstu. V nedeljo zvečer bo v gledališki dvorani „Narodni doma“ v Trstu edini ruski koncert v letošnjem letu. Številna družba ruskih pevcev in pevka pod vodstvom sloveče Slavjanske, nam priredi koncert, ki žanje prave trijumfe po vsem kulturnem svetu. Lepaki po mestu in pred Narodnim domom nam objavljajo velik program in nam kažejo sliko nastopajočega zbora.

Barkovljane volilce, ki se zanimajo za državnozbornske volitve vabi na volilni pogovor, ki bo v četrtek dne 4. maja t. l. ob 8. uri zvečer v gostilno „Obrtniškega društva (Narodni doma)“ Predsednik vol. odseka barkovljanskega.

W il socialismo! V ulici Zamboni zidajo hišo. V petem nadstropju te hiše je napisano na oknu z velikimi črkami: **W il socialismo e m . . . a per i sciavi.** Značilno je to razžaljenje naše narodnosti od strani socialistov ravno v predvolilni dobi!

Slovensko Sokolstvo v Turinu. Tekomvalne telovadbe se udeležijo tudi naše Sokolstvo. Sokoli se odpeljejo 10. maja v Benetke in odtod v Turin. Nekaj tržaških Sokolov se namerava udeležiti tega izleta in kdor bi se nameraval pridružiti, naj se oglasi pri vratarici v „Narodnem domu“ v Trstu vsaj tekoči teden.

Slovenski rodoljubi! Ako hočete, da se širi izobrazba med naše nižje ljudstvo, darujte svoje knjige ki Vam ležijo v opravljenih omarah, izobraževalnemu oddelku NDO. Da spopolni društveno knjižnico. Knjige sprejema urad NDO. v ulici Lavatoio 1. l. n.

Debatni večer priredi izobraževalni oddsek NDO. jutri, v četrtek, dne 4. maja v društvenih prostorih ulica Lavatoio 1. l.

Predava delavec Rok Kocjančič o predmetu: „Verstvo in kristjanstvo“, na kar se razvije debata.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Anton Čok za podružnico sv. Cirila in Metoda v Pueblo, Colo. 326 K 96 vin. Hvala iskrena slovenskim rodoljubom v daljni Ameriki za ta rodoljubni dar! Hvala gosp. ustanovniku župniku Cirilu Zupanu, hvala 91letnim in 4 podpornim članom, hvala marljivemu odboru, hvala srčna vsem ljubim ročkam, ki so na ikaterikoli način pospeševali delo C. M. podružnice šte. 4. in s tem zaoznanje koristiti svoji rodni domovini!

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Ant. Carli, notar v Žuženberku 5 K mesto venca na grob septemberski žrtvi Arnoštu Windischerju. Hvala.

Iz čistilnice olja. Prejeli smo: Predminoli ponedeljek je v čistilnici olja pod Skednjem nočni čuvaj našel v shrambi obel delavca Ravasinija, ko je kadil, kar je strogo prepovedano. Čuvaj trdi tudi, da se mu je Ravasini zoperstavljal. Vsled tega so Ravasinija odpustili iz službe. Proti temu se tovariši Ravasinijevi demonstrirali s tem, da so ostavili delo in so silili tudi druge, naj ne gredo na delo. Tako se je godilo ves teden izvenšši 15—20 mož, ki se niso hoteli udati in vs teden prihajali na delo.

Nad temi je seveda zavladal vihar, češ, da so krumirji, stavkolomi itd. Jednemu, delavcu Grebencu, groze celo, da ga morajo pobiti. V soboto zvečer ob 7¹/₂ jih je prišlo kakih 40 pred Grebencovo stanovanje, kjer so kričali: „Ven žnjim, s to s . . . !“

Ti takozvani krumirji pa opravičujejo svoje postopanje tako-le:

Ko bi šlo za kosček kruha, za zboljšanje plačil ali za katero-koli potrebo bi bili mi brezpogojno solidarni. Ali radi udobnosti kadenja, ki je strogo in opravičeno prepovedano, se nam ni zdelo opravičeno zapuščati službo, odrekati se zaslužku in s tem jemati kruh svojim družinam! Ali na vse zadnje bi se morda odločali tudi za to, ako bi se v taci slučajih za vseh enako postopalo. *Ali mi vemo, da je bilo že na stotine delavcev v tej tovarni kaznovanih, oziroma odpuščenih radi kadenja, a še nobenkrat se ni zgodilo, da bi se bili na tak način zavzeli za kaznovanec ali odpuščenca!! Zakaj ravno sedaj taka izjema? Pa ne morda*

zato, ker je Lavasini velik — socialist! To pa ne — dragi sodrugi! Vsem enako — ali vsi božji ali vsi hudičevi!

Italijanska izzivanja. Gospod Golob Josip, sluga c. k. državnih železnic se nam toži, da ga neki Italijani pri sv. Jakobu že več časa preganjajo, očitajoč mu, da je razžalil Italijane. Prosi nas, naj objavimo, da to ni res, ker on ni Italijanov nikdar žalil, pač pa so njega Italijanske „šešolotke“ in delavci opetovano žalili z raznimi psovskami, kakor: spia, „porco di ščavo“ itd.

Mi svetujemo gospodu Golobu, naj proti žalilec nastopi sodnijsko pot.

Amater-fotografi! Društvo „K. S. A. F.“ v Ljubljani opozarja vse interese, da kmalu poteče rok za pošiljanje slik za prvo društveno razstavo. Ujudo opozarjamo vse amater-fotografе, ki nam še niso doposlali svojih slik in seznamov, da to čim prej stori. Zadnji rok je 8. maja t. l. Torej na delo, da bodo na prvi skupni razstavi kolikor možno zastopani vsi slovenski amaterji. Kdor še ni prejel razstavljalnih pogojev, naj se takoj javi, da se mu določi vse je nasloviti na naslov društva: „Klub slov. amater-fotografov“ v Ljubljani.

Poštarne izkaznice. C. k. pošto in brzojavno ravnateljstvo razglašja: Potujoče občinstvo ima pri dviganju poštnih pošiljav posebnost na denarja. dostikrat težkoče radi dokazila istovestnosti, identitete, katere težkoče bi popolnoma odpadle ako bi se uvedene poštarne izkaznice izdatneje uporabljale.

Avstrijske poštarne izkaznice, ki jih izdajajo poštne uradi proti vplačilu 50 stot. in ki morajo nositi sliko imetnika, veljajo že sedaj kakor legitimacija pri dviganju poštnih pošiljav v Belgiji, v Nemčiji, Italiji in Švici. Od 1. maja t. l. naprej bodo veljavne tudi na Danskem, v Franciji, na Luksemburškem, Norveškem, v Rumuniji in na Švedskem.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca aprila 1911. sledeči promet:

D o h o d k i.
A) redni dohodki:
1) Prispevki iz nabi-
ralnikov . . . 1072 K 59
2) Prispevki podružnic i. s.
Kranjsko . . . 230 K 81
Štajersko . . . 434 K 96
Koroško . . . — K —
Primorsko . . . 214 K —
Skupaj . . . 879 K 77
Razni prispevki . . . 3514 K 28
skupaj . . . 5.466 K 64

b) izredni dohodki:
Prispevek za obrambeni sklad . . . 1.856 K 71
skupaj . . . 7.323 K 35
I z d a t k i.

A) redni dohodki:
1) plače, remun. učit.
osobju, razni računi itd. . . . 9.734 K 06
B) izredni izdatki:
2) nalož. na glavnico,
oz. obrambeni sklad 1856 K 71
skupaj . . . 11.590 K 77
torej primankljaja . . . 4.267 K 42

Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Tržaška mala kronika.

Nekaj o 1. majniku v svobodni luki. Prejeli smo: Kakor po vsem mestu smo tudi tu v svobodni luki danes praznovali 1. majnika. Bilo je pa nekaj tičkov, ki tudi danes niso hoteli počivati. Zgodilo se je namreč sledeče:

Polnili so vreče in jih praznili. To se je zgodilo na pomolu IV. v baraki gospoda Skočirja med 10. uro in 1 popoldne. Neznanci so udri, se najeli slanice, sira, sploh vsega, kar so našli tam dobrega; pa tudi pokalice so si privoščili, ker že ni bilo vina v zalogi. Za to trudapolno delo so se sami poplačali z drobižem, ki se je nahajal v predalu. In zginitli so ti mračni pošteniaki brez sledi potem, ko so nekaj pustili tamkaj, kar — ni lepo dišalo. Škode trpi Skočir kakih 30 kron.

Koledar in vreme. — Danes: Najdenje sv. Križa. — Jutri: Florijan, mučenik.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 17° Cels. Vreme včeraj: oblačno, močna burja.

— Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, tuptam dež. Temperatura malo spremenjena. Vetrovi od vzhoda precej močni.

Društvene vesti.

Moška CM podružnica v Trstu vabi na redni občni zbor, ki se vrši v ponedeljek, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer v družbeni šoli na Acquedotto šte. 20, II.

Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika: a) Pregled 25-letnega delovanja podružnice. b) Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Volitev zastopnikov za glavno skupščino. 6. Slučajnosti.

P. n. gg. člane prosimo za polnoštevilno vdeležbo, posebno še z ozirom na to, da praznujemo 25-letnico obstanka podružnice.

Za odbor:
Dr. Jos. Abram, Vinko Engelman,
t. č. preds. t. č. tajnik.

Odbor „Dramatičnega društva“ bo imel jutri v četrtek ob navadni uri svojo sejo.

Orgljice. Tata I. metro. Vlada demisijsinirala. Splošna revolucija. Jutri nova volitev, proglas nove ustave in slavno ustoličenje novega glavarja. Priti se sme samo brez bomb. Vsak bo strogo preiskan.

Pevski zbor „Glasb. Matice“. Danes zvečer pevska vaja za ženski zbor. Prosim polnoštevilne udeležbe. Pevovodja. **„Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju“** — II. redni občni zbor društva se vrši v soboto, 6. velikega travna t. l. o 8. uri zvečer v restavaciji „J. Stanek“, IV., Schleifmühlgasse 6.

Prijatelji društva dobro došli!

Redni občni zbor CM podružnice pri sv. Jakobu se bo vršil v nedeljo, dne 7. maja ob 3. in pol pop. v prostorih slovenske šole v ulici Giuliani št. 46 z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev delegatov h glavni skupščini. 6. Slučajnosti.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico ima svojo redno odborovo sejo jutri v četrtek 4. t. m. ob 6. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red zelo važen; zato naj nihče ne manjka.

Pevski zbor Učiteljskega društva ima v četrtek ob 6. uri popoldne skupno pevsko vajo v navadnih prostorih. Pozivljamo pevke, posebno pa pevce, naj se je udeležijo točno in polnoštevilno.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Bratje Sokoli!
V nedeljo 7. maja se udeležijo tudi naše društvo zleta „Goriške sokolske župe“ v Rihembergu. — Dolžnost Vaša je, da se mnogoštevilno udeležite te slavnosti bratske sokolske župe, da bo slavnost čim lepše uspela.

Odhod iz Trsta s poštanim vlakom ob 1 uri popoldne z državnega kolodvora; more se pa vstopiti tudi v Rocolu, Vrdeli ali Opčinah. Na zdar!

Bratska sokolska društva in odseki! V nedeljo 7. maja t. l. priredi bratska „Goriška sokolska župa“ v Rihembergu svoj župni izlet, katerega se udeležijo v kroju tudi člani naše sokolske župe. Želeti je, da bi bila udeležba članov iz posameznih društev častna, da dostojno predstavimo našo sokolsko organizacijo.

Predsedstvo Tržaške sokolske župe.
Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ naznanja vsem dirkačem, ki so se vpisali za dirko junorjev in onim, ki mislijo, da se ista vsled slabega vremena ni vršila, da se bo vršila v nedeljo, dne 7. maja točno ob 8. uri zjutraj. Ob enem so naprošeni, da pridejo na sestanek v soboto ob 8. in pol zv. v kavarno Minerva. Kdor hoče dirkati, se lahko vpiše še ta dan.

Podružnica pevskega društva „Trst“ v Rojanu. Na ustanovnem sestanku pod. pevskega društva „Trst“, ki se je vršil v soboto, dne 29. aprila v prostorih gostilne g. Kranjca, se je sklenilo, da se bodo vršile redne pevske vaje vsaki četrtek in soboto. Prva vaja za možki zbor bo v četrtek dne 4. t. m. točno ob 8. uri zvečer. Vabimo tem potom vse one pevce, ki želijo pristopiti k podružnici, da se zgledajo ob določenih dnevih v društvenih prostorih. Nove pevce se sprejema le do 15. t. m. Društveni sedež: Skorklja-Sv. Peter, Rojan v hiši gg. Muškoviča in dr. Predsednik podružnice.

Nar. del. organizacija.

Debatni tečaji. Izobraževalni oddsek NDO. priredi v četrtek dne 4. maja društveni debatni večer, in sicer o predmetu: „Verstvo in krščanstvo“. Predava tovariš Rok Kocjančič, delavec, nakar se razvije debata. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Tovariši, vedite, da s pridobitvijo znanja pridobite veliko moč. Torej pridite na ta debatni večer v obilnem številu!

Tovarišem na znanje. Izobraževalni oddsek NDO. naznanja, da je sedaj prevzel v svojo oskrbo društveno knjižnico, ki jo spopolni z mnogimi novimi knjigami ter jo uredi po bolj praktičnem sistemu. Na znanje se daje torej vsem tovarišem, ki se poslužujejo knjižnice, da ostane ista za dva tedna zaprta. Knjige se v tem času ne bodo izposojevale. Obenem se tudi pozivlja vse tovariše, ki imajo izposojene knjige, da iste nemudoma vrnejo v vrh, da se olajša delo preureditve in da bo možno društveno knjižnico čim prej otvoriti.

Knjige vsprejema društveni uradnik v uradnih urah od 9. zjutraj do 8. zvečer.

Odborniki skupin Lloyd, Sv. Marko, Štrudolf, Plinarna in Linoleum so naprošeni, da se vdeležijo zelo važnega sestanka v petek, dne 5. maja t. l. ob 7 in pol uri zvečer v prostorih NDO. pri Sv. Jakobu.

Vrankovič, strokovni tajnik.

Sestanek voznikov se bo vršil v prostorih NDO. v četrtek, dne 4. maja t. l. ob 8 in pol uri zvečer v prostorih NDO. ulica Lavatoio 1. l.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. — Sinočnja vprizoritev Miss Dudlsack, ki je poslednja noviteta berolinškega operetnega trga (kateri daleč zaostaja za dunajskim), ni bog ve kaj. Glasba je še precej melodična, toda brez pretenzij, šablonski tričetrtinski takt. Libreto slab iz brez humorja. Danes se ta opereta ponavlja. Jutri „Dolarska princeza“ z gospodično Janovo v ulogi Daysi.

EDEN. Nov atrakcijski program, s katerim se 15. t. m. zaključi sezona tega varijetnega gledališča.

Književnost in umetnost

Koncert „Glasbene Matice“ dne 29. aprila 1911. Vedno, kadar nam „Glasbena Matica“ napoveduje nov koncert, se z nova veselimo: saj nam dokazuje vedno novo napredovanje zavoda, na katerega polagamo veliko važnosti. Ljubljanska „Matica“ je bila, ki je zanesla sloves slovenske umetnosti preko naše domovine: in tržaška podružnica mora biti njena prava hči: gojiti pravo, čisto, neskaljeno umetnost, hrepneti za najvišjimi cilji, in s tem v kolu z drugimi slovenskimi organizacijami skrbeti posredno za višjo kulturo našo in večji ugled naš nasproti tujcem.

Zato z zanimanjem sledimo razvoju naše „Matice“ in se veselimo vsakega njenega nastopa.

V soboto smo imeli torej tretji letošnji koncert. Najprej nas zanima sestava programa.

„Glasbena Matica“ ima pred vsem kot eminentno kulturno glasbeno zavod nalogo gojiti umetniško najdovršenejše produkte svetovne glasbene literature, za nje zanimati svoje učence in jih v umetniško dovršeni obliki nuditi k vžitku širši javnosti. Od druge strani pa ima „Glasbena Matica“ kot največji in najpopolnejši slovenski glasben zavod nalogo, skrbeti za slovenske glasbene produkte in z njimi seznaniti javnost, tako, da se slovenski muziki lahko zatekajo k „Matici“, ki naj njihove umotvore spravlja v svet v popolni formi in da ima širša javnost priliko spoznati to, kar se boljše na tem polju med Slovenci producira.

Tržaška podružnica „Glasbene Matice“ se te svoje dvojne naloge zaveda; za to nam je svedok poslednji koncert: prvi zgoraj omenjeni nalogi je zadostila s tem, da nam je nudila poleg klasika Haydna, modernega Goldmarka, Griega, našega ljubljence Smetane in mogočnega Moussorgskega, kompozicije starost naših komponistov D. Jenka, prof. Gerbiča, modernega dra. Kreka in naših „mladih“ Adamiča in Mirka. Kakor tudi je torej hvalevredno prizadevanje odbora na obe strani, tako se mi zdi, da bi bilo bolj na mestu, ko bi se na koncertih tako ne mešalo. Jasneje: prirejali naj bi se koncerti, pri katerih naj bi se izvajala — bodi vokalna, bodi instrumentalna — večja znamenitejša dela svetovne slave, in koncerti, katerim bi bil namen, dvigniti in podpreti domačo slovensko glasbo. Poreče se mi morda, da je to stvar ukusa. Toda gotovo je, da le na ta način bi bil dan celemu večeru enoten, homogen značaj in to je merodajno za naslado in razvitek koncertnega večera, da ne rečem koncertovega vspeha.

S prvo točko vsporeda nas je pozdravil neumorni naš prijatelj Teply. Predstavil nam je v naši dvorani na novo K. Goldmarka z overture „Sakuntala“. Orkester je bil močnejše zaseden nego navadno v naši dvorani ob prilikah. Goldmark je moderen skladatelj, poln duha, mojster instrumentacije. „Sakuntala“ je delo, za katero moramo biti hvaležni g. kapelniku, da nas je z njim seznanil. Toda našemu občinstvu se je ta muzika zdelala vendarle preveč — orientalska. Kar se tiče izvajanja pa moramo pripomniti, da isto ni bilo baš na višuncu popolnosti. Da ima pri tem tudi neakustičnost dvorane v „Narodnem domu“ svoj del zasluge, je pa stara stvar. Vendar bi želel, da se nismo od vedno čilega Goldmarka poslovlili s „Sakuntalo“ za zmaj.

Tembolj pa so nas navdušili zamolkli zvoki tromb staroslavnihi blaniških vitezov. S Smetano smo se že precej spoznali in reči moramo, da čimbolj ga naše ljudstvo spoznava, tembolj ga občuduje, tembolj se zanj navdušuje. Naravno: slovanski glasi najdejo v slovanski duši vedno odmeva. Izvajanje tega komada je bilo precizno, popolno.

Moussorgskega „muzikalne slike“ poznamo že iz zadnjega koncerta, ko so našle toliko odmeva. Da bi pa bil vojaški orkester to skladbo tako dovršeno igral kakor zadnjič, se ne more reči.

Zbor „Matice“ je izvajal tekem večera pet mešanih zborov in enega moškega.

Zbor kot tak je od zadnjič napredoval po številu moči. Tudi njegova sigurnost, nastavek in sploh nastop — vse to se je spopolnilo. Zbor pa je popoln in dovršen ne že tedaj, ko je dosegel sigurnost v nastopu, nastavku in izvajanju skladbe, temveč še-le tedaj, ko vlada med posameznimi glasovi neka notranja harmonija, ki zlija glas v glas, ki strne vse glase v eno samo euharmonično celoto. Ne le vsak glas za-se mora biti na svojem mestu, temveč se mora z drugimi združiti in tvoriti z njimi enoto — to je ona popolnost petja, po kateri mora še stremeti zbor naše „Glasbene Ma-

„tice“. Gospod Mahkota je učenec Hubadov, in prebrisan sem, da z vestnim posnemanjem svojega učitelja-mojstra privede svoj zbor do one višine, do katere je znal privedi Hubad svojega. Toda pri tem hvalevrednem posnemanju bi gosp. pevodja naše podružnice ne smel zaiti v ekstrem, kakor se to n. pr. dogaja pri sciranju besed v stavku. Prestavki med besedami naj služijo dihanju, a naj bodejo tako izvajani, da se jih komaj opazi: prestavki naj omehčajo in dvignejo skupno harmonijo; če so preveliki in preostri, jo rušijo. Posebno se je to poznalo pri „Vabilu“ dr. Kreka. To je bilo sicer izmed vseh prvih treh mešanih zborov najboljše izvajano. Pesem sicer ni najlažja in stavlja zmožnosti zboru na veliko preiskušnjo. — Tem večja je zasluga „Matice“, ki je ta komad tako častno absolvirala.

E. Adamič je naš dober znanec. Dobro ga poznamo in spoznali bi pesem, da je njegova, tudi ko bi ne videli tega na programu tiskanega. Tak pristno naroden duh vtišne svojim proizvodom, da se o njegovih pesmih lahko reče: otroci izdajajo očeta. Tako se tudi v svojih „Petnajstih letih“ drzno a vendar neprislusljeno igra z melodijo in harmonijo.

Tudi prof. Mirk nam ni neznan. Kot skladatelj domačina hotela ga je „Glasbena Matica“ počastiti s tem, da je dala na vspored dve njegovi skladbi. Žal, je zbor pel Mirkovo najnovejšo „Majolico“ kot prvo pesem ta večer; in — naravno-obligatni trema je moral iti deloma na rovaš kakovosti kompozicije. Toda — odkritosrčno rečeno — pesem na splošno ni dosegla posebnega vspeha. Glavni vzrok temu bode pač ležal v tem, da je gosp. skladatelj ubral skoro melanholično struno nad — majolico, ki „rožnih pisanih si lic, polna vinca iz goric...“ Umetnost in lepota ne obstojata v tem, da se nakopiči mnogo umetno sestavljenega, temveč v tem, da priprosto znaš predstaviti v lepi, umetni obliki. In v tem pogledu bi morda bili g. Mirku pevci, na katere stavlja on velike zahtevke, hvaležni, če bi jim olajšal delo. „Majolico“ pa bi bila morda primernejša za moški zbor, oziroma celo za kvartet. Toda ta delni neuspeh ne sme zbegati gosp. profesorja. Videli smo že toliko dobrega in popolnega od njega, da gojimo trdno zaupanje v njega, da nam v doglednem času dokaže, da je njegovo znanje obširno, njegova zmožnost velika, da ima vse naravne predpogoje, da se povspne do umetniške popolnosti.

Mnogo boljši je Mirkov moški zbor „Izprehod“, pri katerem smo občudovali lep okrogli bariton g. Prunka.

Slednjič se je hotela oddolžiti „Matica“ tudi „stari“ in je v počaščenje 70-letnice rojstva prof. Gerbiča izvajala enega izmed njegovih najboljših zborov: „Žitno polje“, a v počaščenje 75-letnice D. Jenka (kateremu na čast se je sicer že vršil poseben večer), njegov zbor ciganov „Tanana“. Ti dve skladbi sta bili najboljše izvajani. Posebno je ugajala poslednja ob spremljevanju orkestra in so jo morali ponavljati.

Zbor „Glasbene Matice“ razpolaga s krasnim basovskim materijalom. Tenor pa je bolj šibek, alu manjka šole in čistosti.

Preskromno pa je to pero, da bi moglo dostojno opisati vspeh nastopa gospe Mire Dev-Costaperaria. Njen glasek je kakor „šum vira in zefira“, kakor slavček, ki žgoli „tajno pesem“, kakor srebrna struna, ki razliva balzam svojih čudotvornih glasov: „spava, moj angelček mirno, sanjaj mirno, mamica tvoja ti poje sladko...“ Nad vse ljubko je izvajala gospa umetnica švedsko narodno: „Pastirsko“. Kdor je to enkrat slišal peti to umetnico, ne more reči, da ni bil vsaj enkrat v svetu srečen. — Ob klavirju jo je spremljal g. E. Adamič, ki je seveda rešil svojo ulogo izvrstno.

Pri „Uspavanki“ in Haydnovi „Ariji Gabriele“ je spremljal orkester, ki je bil ponekod, posebno ob koncu prve nekoliko premočan. Umetnica je bila obdarovana z dvema krasnima šopkoma. Burnim in pristranim izrazom občudovanja od strani občinstva se je gospa v svoji plemeniti uljudnosti odzvala s tem, da je občinstvo osrečila še z dvema točkama.

Z odobravanjem in hvaležnim srcem do velike umetnice Dev-Costaperaria, kapelnika Teplega in pevovodje Mahkote smo zapuščali dvorano, ponosni na tako lep napredek naše umetnosti v Trstu.

DAROV I.

— 43. in 44. tedenski prispevek (za drugo polovico aprila meseca) skupine C. M. Drobinarjev za gradbo nove družbine šole pri Sv. Jakobu v znesku K 10 je vložen v knjižico T. P. H. št. 15083. — Nabiralec.

— Dijaškemu podpornemu društvu daruje g. dr. Vilfan 2 K za voznino iz Bazovice. Denar hrani uredništvo.

— V počaščenje spomina pokojnega g. Antona Ramor daruje g. Venceslav G., ženski podružnici CM. v Trstu K 10.

V isti namen daruje Ivan Germek moški podružnici CM. v Trstu. 5 K. Denar hrani inseratni oddelek.

— Za drugi kamen rojanskega omizja nabral je mali Franci pri istemu omizju K 5.

— V spomin Arnošta Windischerja so darovali prijatelji tržaške podružnice „Glasbene Matice“ istej 30 K.

Gospodarstvo.

Goriška ljudska posojilnica je razposlala svoje poročilo in računski sklep za 27 upravno leto 1910. Iz bilance je razvidno, da je bilo v minolem letu v vseh oddelkih posojilniškega poslovanja živahno gibanje.

V primeri z upravnim letom 1909 se je povišala številka prometa, sprejetih vlog in danih posojil. Dvignilo pa se je tudi število hranilnih vlog, zlasti od vnanjih vložnikov. Višje število dvignjenih vlog, ki je nekoliko neugodno vplivalo na njihovo končno stanje, se od nekaterikov pripisuje polomu „Mizarske zadruge v Solkanu“, pri kateri je imel znan slovenski goriški zavod večje posojilo. Temu zaključku nasproti treba poudariti, da „Gor. ljudska posojilnica“, ki je bila vedno popolnoma samostojen zavod, ni imela ne z „Miz. zadruge“ ne z dotično denarno zadruge že leta in leta ni najmanjše poslovne zveze. Na zvišanje končnega stanja hranilnih vlog so vplivali tisti gospodarski dogodki, ki so vplivali večinoma tudi na druge zadruge: nekaj slabe letine in druginja, ki so zmanjšale prihranke prebivalstva, nekaj pa nezaupanje, ki se je zaradi znanih posameznih slučajev začelo neopravičeno in nepotrebnem širiti proti vsemu združništvu.

Del slovenskega časopisja, ki je svoječasno gladilo pot združništvu, je v brezprimerni strankarski strasti zašel na kriva pota in provzročal veliko zlo; kreniti bo moralo na drugo pot, na pot pametne in zdrave kritike posameznih slučajev, ako noče spraviti slovenskega združništva na sploh ob ugled in zaupanje, združniške pa v škodo.

Prehajajoč na številke je omeniti skupni promet z 4.465.982,29 K. Hranilne vloge so znašale koncem leta 1909 K 1.654.661,17, vložilo se je na novo tekem leta 1910 K 546.485,34 a dvignilo se je K 829.626,71.

Posojila so znašala koncem l. 1909 K 1.643.638. Leta 1910 je bilo danih novih posojil za K 369.256, vrnjenih pa je bilo za K 523.975.

Naloženega denarja v denarnih zavodih in vrednostnih listinah ima zavod K 44.763,84. V nepremičninah imobiliziranega K 372.096,66, ki se pa primerno in ugodno obrestuje.

Deleži znašajo koncem leta 1910 K 73.642,—. Čisti dobiček iz l. 1910 znaša z obrestmi deležev K 11.925,11; po izplačilu 6% obisti deležev pa 7.672,51 K.

Ta dobiček se je odkazal za posebni rezervni sklad, pokojninski sklad in razna kulturna narodna društva v Gorici.

Visoka je svota zaostalih obrestij od posojil, ki znaša pri stanju 1.643.638 K posojil, znesek 48.677,45. Kakor uvodoma omenjeno, je to sorazmerje pripisovati slabim letinam in vseobči druginji.

Na sploh pa kaže poslovanje ugodno lice in ima na sebi vseskozi znake solidnosti.

—b— **Petrolejski kartel.** Ameriški petrolejski trust je vodil skozi dve leti oestro borbo proti avstro-ogrskim petrolejskim producentom. To je prisililo državo, da se je odločila za petrolejski monopol, da reši domačo produkcijo. Med tem so si petrolejski producenti prizadevali, da se organizirajo preko države. Dve leti so trajali ti dogovori, ki so vspeji v toliko, da se je 60% evropskih producentov združilo v kartel, ki so mu pristopili tudi avstro-ogrski producenti. Cilj temu kartelu je — zvišanje cen. V začetku se to ne zgodi, ker je 40% producentov proti kartelu. Zato se kartelirani producenti sklenili stopiti v borbo proti nekartelistom. Borba začne z veliko konkurenco, ki bo vzrokoma znižanju cen. Za mallega trgovca in konsumenta bo ta borba koristna. Glavno polje te borbe so mali trgovci. Konkurenti se gnetejo okoli njega in mu ponujajo blago po nizki ceni, hoteč tako drug drugega odtiskati s trga. Glavni namen tej borbi je monopoliziranje trga. Kartel gre za tem, da to, česar ni možno doseči mirnim načinom, doseže z borbo. To borbo morejo najbolj izkoristiti trgovci pri kupovanju blaga, ker jim bo konkurenca poleg nizke cene dajala še druge olajšave. Borba, ki jo bodo vodili kartelisti proti nekartelistim producentom, bo zanimiva, a jo bomo zasledovali in obveščali naše trgovce.

Kakor pri prsih uspevajo oni dojenčki, ki se ob pomanjkanju materinega mleka preživljajo s „Kufek“, zmešanim z mlekom; mirni so, dobro sporedno prebavajo, se normalno rede in jih ne mužijo črevesni katar, driska, bljuvanje itd. „Kufek“ priporočajo kot najslastnejšo hrano za dojenčke prve zdravniške avtoritete in si povsod, kjerkoli se porablja, pridobiva novih stalnih prijateljev.

Kdor hoče elegantno obleko, naj si ogleda trgovino Bohinec & Comp., Trst za cerkvijo sv. Antona, pa ne samo izložbe, temveč naj se potruji v trgovino in prepriča se bode, da ima ta domača trdka res velikansko zalogo najelegantnejših oblek.

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „Alf“ Alpinista“ v Via Sebastiano šte. 7.
Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd.
MLUVI ČESKY! **MLUVI ČESKI!**

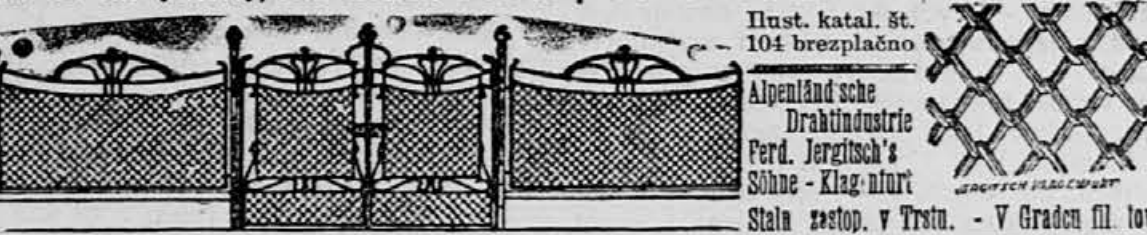
Na obroke! **JAKOB DUBINSKY** Na obroke!
TRST — ulica dell' Olmo šte. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga
ter moške in ženske suknje.

UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

Moderne železne ograje

za vile (dvorce), vrte, tovarne, dvorišča, prostore za temo itd.

Ilust. katal. št. 104 brezplačno

Alpenländische

Drahtindustrie

Ferd. Jergitsch's

Söhne - Klagfurt

Staln. zastop. v Trstu. - V Gradcu III. lov.

Odlikovana krojačnica

Avgust Stular
TRST - Via delle Poste šte. 12, I. nad. - TRST

izvršuje pomladanske in

letne obleke

Cene zmerne. — Delo solidno.

O priliki birme

boste dobili v prodajalnici ur in zlatarstva

BOGOMIL PINO - Trst

ul. Vincenzo Bellini 13 (xraven cerkve sv. Antona novega)

VELIK IZBOR zlatih, srebrnih in kovinastih ur vsake vrste. Zlate in srebrne verižice za ženske in moške. Uhani in prstani z dijamanti in brez. Ovrtni okraski in obeski po konkur. cenah. - Govori se slovensko.

Trst, Corso 2. Telef. 1917.

Leopold Haas

Pristni linoleum K 2,50 m²

Podolgate preproge 67 cm 1,90 met.

Preproge v vseh velikostih z

varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 7,50

200/300 K 15,— itd.

Gospodarski predpasniki iz voščenega

platna K 2,50

Namizni prti 85/115 cm 2,80

„ 65/130 „ 1,80

Površniki iz gumija od K 22 dalje.

Podrjuhe po 70 stot.

Ovratniki iz kavčuka 50 „

Manšete iz kavčuka 60 „

— Pnšlja se tudi na deželo. — 136

Krojačnica za civiliste in vojake .:

Franjo Polanec
v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6, II. n.

Priporoča se slavnemu občinstvu in vojaštvu za vsakovrstna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmerne

Dvokolesa, šivalni in kmetijski stroji

gramofoni se dobivajo po čudovito nizki ceni pri

Batjelu v Gorici

Stalna ulica šte. 3-4. Mehanična

delavnica. Prodaja tudi na obroke. Ceniški franko.

OPOMBA. Kdor mi dvokolo, gramofon in šivalni stroj proda, dobi za nagrado eno novo dvokolo.

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“
Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48

Obleke „ „ „ platna „ „ 4—18

Obleke za dečke iz blaga od K 10—28

Obleke „ „ „ platna „ „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2,14—14.

Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE
Trst, ulica Giosue Carducci šte. 40 (prej Torrente)

Naznanja se slavnemu občinstvu, da je bila otvorjena

trgovina kinkalij, porcelana in steklenih predmetov

na vogalu ulice Carlo Ghega 2 (bivša mirodilnica).

Velika zaloga svetilk za petrolej, plin in elektriko. Namizni servisi, servisi za kavo in čaj, rozolij s taso po 2 kroni. Skodelice s krožnikom v najrazličnejših in modernih barvah po 50 stot. komad, krožniki iz najfinejšega porcelana po 30 stot. komad. Predmeti za darove. Dobijo se tudi franže iz biserov za svetilke po K 1,60 komad. - Zaloga mrežic in pritliklin za plin. Prosi se za Vaš cenj. obisk, ne da bi bilo treba česa kupiti.

Veliki dohodi za pomladansko in letno sezono!

Velika zaloga manufakturnega blaga

Ulica Nuova šte. 36 **- M. AITE, Trst -** PODRUŽNICA —
vogal ul. S. Lazzaro 5. v ulici S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tudi velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičev, ter vsake vrste perila tudi od bombaža ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in knjičarke. — VELIKANSKI IZBOR SNOVIJ za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake. Blago, katero ne ugaja, se zamenja ali pa se vrne denar, brez zadržka. CENE NIZKE IN BREZ KONKURENCE. POSKUŠATI IN SE PREPRIČATI.

Vesti iz Goriške.

Učiteljsko društvo za goriški okraj ima jutri v četrtek svoje zborovanje v „Trgovskem domu“ ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1) Zapisnik, 2) „Kateri namen ima cvetje v življenju rastline“, predava gosp. profesor Ferdinand Seidl, 3) Volitev delegatov k zavezinem zborovanju v Trstu, 4) Predlogi.

Radi zanimivega zborovanja pričakuje polnoštevilne udeležbe. Odbor.

Vesti iz Istre.

Podružnica „Zveze jugoslov. železničarjev“ v Hrpeljah—Kozini priredi v nedeljo dne 7. maja t. l. plesno zabavo in sicer pod lopo na prostem pri gosp. Francu Benčiču v Hrpeljah. K obilni udeležbi vabi Odbor.

C. k. poštному ravnateljstvu v Trstu, na znanje. V Voloski v Istri obstoji neki urad, kateremu pravijo nekateri neusmiljeni ljudje — c. k. pošta. Ta urad pa po mnenju večine tukajšnjega prebivalstva nikakor ne zasluži tega imena, ampak kvečjemu c. k. kravji hlev. Urad sam po sebi je tako majhen, da se niti 4, — reci štiri — osebe ne morejo komodo gibati v njem in ne bi odgovarjal niti v kakšni najzgodnejši kitajski vasi. Kar se tiče smrada v tem lokalni, oziroma luknji, je huji nego v vsakem najbolj zanemarjenem hlevu. — Sedaj naj si pa gospod c. k. poštni ravnatelj Pattai predstavlja, kako je stranki, ki mora včasih po pol ure in še več stati v tej luknji in gleda (seveda z zamašenim nosom, ker drugače bi mu že v prvih petih minutah od smrada slabo prišlo) tisti dve, reci dve, vbogi c. k. trpink, ki pod strogo komando gospe poštarice v potu svojega obraza, ob neznošem vzduhu vršita svojo službo! Uverjen sem, da bi — če nima tigrovega srca, — g. c. k. ravnatelj pošte takoj potrebno vkrnil, da bi v prvi vrsti prišla gospa poštarica v zasluženi pokoj, kamor že dolgo časa spada, in postavil bi na njeno mesto dobro moško moč; drugič bi preskrbel za poštni urad v Voloski primeren prostor, ki bi odgovarjal svrhi, ker če sta že za oni dve gospi plačani da trpita v tisti smrdljivi luknji, pa niso stranke dolžne to prenašati. In g. ravnatelj gotovo tudi uvidi, če ni slep, da je za kraj kakoršen je Volosko, ki je tudi svetovno zdravilišče — vedite gospod ravnatelj, na uho bodi vam povedano, da menda tudi vam znano zdravilišče Opatija obstoji iz treh občin: Volosko—Opatija—Vašanska (Veprinac), — treba poleg večjega zračnega prostora za stranke tudi več uradniških sil. Torej, gospod c. k. poštni ravnatelj, za danes Vas prosim Volosko občinstvo, da bi bili tako ljubezni in, da bi — če že sami nimate časa, — poslali kako uradno osebo semkaj, kateri naložite s tem dopisom v roki, da si vse natančno ogleda in da Vas potem točno obvesti, da to, kar je tu pisanega odgovarja popolnoma dejstvu! A v referatu naj izvoli mišljavkanje gospe poštarice opustiti! — Še bolje bi pa bilo, če bi jej kar seboj prinesel dekret, ki jo pošilja v pokoj. In verujte mi, da bo Volosko občinstvo marsikateri očenaš molilo za vaše zdravje!

Opozarjamo pa tudi gospoda ravnatelja na tiste pritožbe tiče se te pošte, ki jih je morda vrgetl v koš, da si jih zopet pokliče v spomin in jih uvaža pri tej naši, za sedaj še prošnji!

Volosčak za vse someščane.

Trgovinska in obrtna zbornica v Rovinju. Minister za trgovino je potrdil zopetno izvolitev Jurja Vianelli predsednikom in Leandra Camus podpredsednikom trgovinske in obrtne zbornice v Rovinju.

Razpisan je natečaj na mesto poštnega opravilca v Velikih Munah pol. okraj Volosko.

Pevsko-bralno društvo „Svoboda“ pri sv. Antonu vabi na veselico, ki bo v nedeljo dne 7. t. m. ob 4.30 uri popol. Veselice se udeležijo veliko število bratskih društev. Slišali bomo lepe pesmi domačega mešanega zbora, moški zbor društva „Jadrin“ iz našega Gažona, mešani zbor društva „Straža“ iz Trušk, moški zbor društva „Neodvisnost“ iz Marezig, „Volarič“ iz Čezarjev, „Branik“ iz Šmarji, mešani zbor društva „Samo“ iz Bertokov itd. Med veselico, pred in po istej izvajal bo združeni godbeni odsek društev „Ilirija“ in „Volarič“ iz Pobjegov in Čezarjev ter domača godba krasne naše davorije. Srečnejši udeležniki ponesejo domov lepih dobrotkov, lehkonožna mladina pa trudne noge. Videli bomo, kako so Lahi nekdanj lovili naše volilce na svojo stran, kako so se jim pred volitvami dobrih krali — a po končanih volitvah sramotili in prezirali in tlačili. Tega dne torej vsi k sv. Antonu!

Prav gotovo bomo imeli čast, videti in slišati dičnega nam poslanca prof. Mandića. Kakor kažejo razmere, bodo morala vsa bratska društva narodni stvari v korist odložiti svoje veselice na čas po državno-zborskih volitvah, da se zamoremo udeleževati političnih shodov v čim večjem številu v krajih, kjer bivajo naši ukovani bratje.

Zato naj ne zamudi nikdo prve letošnje ljudske slavnosti na Koperščini — pri sv. Antonu. Že vnaprej Vas veselo pozdravljamo in vsklikamo: Dokro došli!

Razne vesti.

Na zagrebškem vsučilišču — je bilo v zadnjem zimskem semestru skupno 1287 slušateljev, od teh 1125 rednih in 162 izrednih. Na bogoslovski fakulteti je bilo 75 rednih in 162 izrednih, skupno 109; na pravno- in državnoslovni fakulteti 776 rednih in 53 izrednih, skupno 829; na modroslovni fakulteti je bilo filozofov 186 rednih, 14 izrednih, nadalje 52 rednih slušateljev gozdne akademije, 36 slušateljev geodet. tečaja in 61 izrednih slušateljev farmacevtskega tečaja.

Iz Hrvatske in Slavonije je bilo 821 slušateljev, z Reke 6, iz Ogrske 29, Dalmacije 159, avstr. Primorja 39, Kranjske 3, Štajerske 4 ostalih avstrijskih dežel 14. Iz Bosne in Hercegovine jih je bilo 152, iz Srbije 6, iz Bolgarske 38, Črnogorje 5, Turčije 3, Makedonije 2, Rusije 2, Amerike 2, po 1 iz Bavarke in Italije.

x Koliko bi stala pot na luno? — Neki Amerikanec, je izračunal, koliko bi stal vozni listek, ko bi vodila železnica na luno. — Po tarifih ameriških železnic bi stal tak vozni listek v tretjem razredu 930.000 dolarjev, t. j. približno 4.600.000 K. Po tarifu nemških železnic bi stala taka vožnja 5 milijonov mark. Koliko pa bi trajala vožnja? Če vzamemo, da napravi vlak 60 kilometrov na uro, bi dospeli na luno v 2.500.000 urah, oziroma v 104.166 dneh, ali 285 letih!

Numerirani vrčki v gostilnah. Iz Budimpešte poročajo, da je ogrsko ministerstvo za notranje stvari ukazalo, da morajo imeti v gostilnah vse vrčke numerirane, tako da more pivec kontrolirati, če mu prinesejo pivo vedno v jedni in isti posodi. Ta odredba je naperjena proti širjenju tuberkuloze.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj inšer. oddelku.

Proda se mlekarna, dobička dnevno 8 kron. Agenzia Fullin, Barriera 29. 763

Sobica se odda samo za ženski spol. Piazza Leonardo da Vinci 1, vrata 18. 762

Vsi birmanci in birmanke želijo slikati botri na dan birmo pri edinemu našem fotografu JERKICU, Trst, ul. Poste 10, - Gorica, gosposka ul. 7. — CENE ZNIŽANE. 315

28-leten mladenič želi stopiti kot praktikant v komptor-oziroma tudi kot sluga. Naslov pri Edinosti. 769

Pridni čevljarji delavci za moške in ženske dobijo takoj stalno službo. — Josip Sancin, Škedenj št. 191. 755

Pristni, dober brinjavac se vidi pri Lovra Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Hiša popolnoma nova, oddaljena 10 minut od c. k. dvorne kobilarne v Lipici, se odda v najem, ali pa proda, pod ugodnimi pogoji. Hiša je zelo primerna za katerega upokojenca. Natančneje pri Ivanu Bole v Lipici. 730

Prodajo se plahte in izložbe za trgovine, roulettes z vsemi pripravi. Ulica Sette Fontane št. 28. 717

Odlikovana babica Ana Badalič v Zg. Cjrboli št. 150, se priporoča. 673

Meblovana soba z dvema posteljama se odda takoj. Ulica Fontana št. 8, II. nadst. na levo. 777

Hiša z zemljiščem se proda v Tolminu. Več se izve pri lastniku B. Šorli v Gorici, via Usina 12. 705

Odda se lepa meblavana soba. Ulica Giacinto Gallina št. 2, I. nad. 749

Pomladno zdravljenje!

Čaj iz sasaperilje in drugih kri čistilnih korenin. — Skatlja s 6 zabojčki za 6 dni zdravljenja po kron 1.20.

Lekarna „AL GALENO“

Trst, ulica S. Cilino.

Hans Schmidt

tehnični zobozdravnik

TELEFON št. 1085.

TRST ul. della Zonta št. 7, I.

Figlio di Haggi Giorgio

AIDINYAN

Zaloga orientalskih preprog, zavod za shranjevanje, popraviljanje in čiščenje preprog.

Na mnogostranske zahteve mojih p. n. odjemalcev sem se odločil, ustanoviti gorenje podjetje in sprejemam vsakovrstne preproge v stolčenje, čiščenje, shranjevanje in umetniško popraviljanje. Z ozirom na mnogoletno prakso v tej stroki, kakor tudi opiraje se na izbornost strokovno izobraženo osebje, bom v prijetnem stanu, poslužiti svoje odjemalce kar najbolje in najvestneje. Strokovno-natančno ravnanje z vsakim komadom, kakor tudi vsem zahtevam odgovarjajoča, v lastni hiši se nahajajoča skladišča in delavnice jamčijo že vnaprej za popolno zadovoljitev. Preproge se toležejo z roko in ne s strojem, radi česa se tudi popolnoma izčistijo in je izključena vsaka poškodba, za kar jamčim.

Moji p. n. odjemalci so uljudno naprošeni, naj se brez vsake obveze poslužujejo v svrhu informacij, ogledovanja in prevzeta preprog telefona števil. 1587.

Z odličnim spoštovanjem

Figlio di Haggi Giorgio Aidinyan

— TRST —

ulica Cassa di Risparmio.

Proda se lepa, nova enonadstropna hiša

na Solkanski cesti, oddaljena 8 minut od drž. kolodvora. Ista obsega 8 sob, kuhinjo, obežno podstrešje, vrt, obširno dvorišče in hlev. V hiši se nahaja sedaj dobrodoča gostilna. — Ponudbe je nasloviti na gosp. R. Čibelj, notarja v Gorici.

Kupujte „Nar. kolek“!

Najboljše in najcenej. gorivo

Briquettes „Klara“

Izključna zaloga SILVIO MALOSI

Trst, ulica Gelsi števil. 3

TELEFON 18-89.

Cena: 4 stot. kilogram

z dostavljenjem franco.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. | registrovana zadruga z omejenim poročtvom | Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I n. - (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje 4 1/4 %
Rental davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.
Posojila daje na vključbo po dogovoru 5%—6% na menice po 6% na zastave
 po 5 1/2 % in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0
 Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
 Poštno-hranilnični račun 816 004.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navajaštediti svojo deco.

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji. CENE ZMERNE. J. Kögl.

Hotel Balkan